

Küba, Amerika'nın Hedefinde

Amerika kıyılarına 150 kilometreden daha kısa bir mesafede bulunan Küba, coğrafi olarak küçük bir adadır ama Amerika ile tarihî rakipleri arasındaki siyasi çatışmanın sembolizmi açısından büyük bir adadır. Amerika'nın bakışları İran, Çin ve Rusya gibi büyük dosyalara çevrilmişken Küba dosyası, onlarca yıldır devam eden abluka, yaptırımlar ve ideolojik düşmanlık nedeniyle iyileşmemiş bir yara olarak arka planda varlığını sürdürmektedir.

Özellikle Trump akımıyla bağlantılı ortamlarda sertleşen Amerikan söyleminin geri dönmesiyle birlikte, şöyle bir stratejik soru gündeme gelmektedir: Küba yeniden Amerika'nın "arka bahçesinde" gücünü test ettiği bir sahaya dönüşebilir mi? Yoksa uluslararası sistemin güç dengelerinde yaşanacak herhangi bir değişim, Karayipler'deki herhangi bir macerayı Soğuk Savaş dönemine kıyasla çok daha karmaşık bir dönem haline mi getirecektir?

Ekonomik olarak boğucu bir baskı, hassas bir jeopolitik caydırıcılık ve değişen uluslararası ittifaklar arasında Küba, hayatta kalmaya çalışan küçük bir devlet ile nüfuzunun sınırlarını test eden küresel bir imparatorluk arasında hassas bir denkleme durmaktadır. Küba ile Amerika arasındaki ilişkiler on yıllar boyunca doğrudan bir çatışmadan daha çok çevreleme ve yaptırımlara dayalı olarak devam etmektedir; ancak özellikle Trump'ın nüfuzu bağlamında Amerika'nın gerginleşen söyleminin geri dönmesi Küba'yı, sahnenin Amerika'nın güç gösterisinden çok daha derin görünmesine rağmen Venezuela, İran, Çin ve Rusya gibi daha sıcak dosyaların ardından üzerine baskı uygulanabilecek yumuşak bir karın olarak yeniden gündeme getirmiştir.

Amerika, neden İran'ın ardından Küba ile gerginliği tırmandırmaya yönelmiştir?

Monroe Doktrini'nin benimsenmesinden bu yana ABD, Latin Amerika'yı kendisine münhasır nüfuz alanı olarak görmüş, Florida'dan 150 kilometreden daha yakın bir mesafedeki düşman bir rejimin varlığı, her zaman ABD için jeopolitik bir düğüm olmaya devam etmiştir. Bu düğüm, ada Amerika'nın stratejik tükenmişliğinin bir sembolü haline gelsin diye Sovyetler Birliği'nin Küba destek hattına girdiği Soğuk Savaş döneminde daha da derinleşmişti.

İran ile yaşanan çatışmanın, bir sakinleşme, uzlaşma, hatta sınırlı bir gerilim ile sonuçlanması halinde Amerikan yönetimi, özellikle Rusya ve Çin'in oradaki artan nüfuzuyla birlikte yeniden arka bahçesine, yani Karayipler ve Güney Amerika'ya odaklanmaya geri dönebilir. Zira Washington, özellikle Rusya ile istihbarat ve askerî iş birliğinin ve Çin'in Küba'daki altyapı ve telekomünikasyon alanlarına yaptığı yatırımların devam etmesinden dolayı bu nüfuzun genişlemesinden endişe duymaktadır; çünkü bu durum adayı, ABD topraklarına yakın bir elektronik gözetleme platformuna haline getirebilir. Bu da Washington'ın, Küba'nın rakipleri için stratejik ileri bir dayanak haline gelmesini engelleme konusundaki ısrarını açıklamaktadır.

Bunun yanı sıra bir de iç seçim boyutu söz konusudur; zira özellikle Trump ile bağlantılı çevre olmak üzere Cumhuriyetçi akım, Florida eyaletindeki Küba topluluğunun oylarına yatırım yapmaktadır. Bu nedenle Havana'ya yönelik sertlik, sadece bir dış politika olarak değil, aynı zamanda iç seçim kartı olarak da anlaşılmalıdır.

Ayrıca Trump'ın Küba'yı "başarısız devlet" olarak nitelendirdiği tekrarlanan söylemi, Havana'daki iktidar rejiminde köklü bir değişiklik yapma arzusunu yansıtmaktadır. Bu da Küba'nın, ciddi yakıt kıtlığı ve tedariklerin gerilemesi, hatta ülkenin enerji kaynaklarında neredeyse bir kesintinin acısını çekmesiyle birlikte son on yıllardır tanık olduğu en kötü ekonomik krizin gölgesinde gerçekleşmektedir. Dolayısıyla Amerika'nın tehdidi, hem ekonomik krizi istismar etmenin hem de siyasi ve stratejik bir başarı elde etme arzusunun arasını birleştirmektedir.

ABD'nin Küba üzerindeki baskı kartları

Amerika'nın sahip olduğu en belirgin bir dizi baskı kartları şunlardır:

Ekonomik abluka: Bu, 1960'lardan bu yana en önemli bir araç olup; finansal izolasyonu, yatırımların engellenmesini, banka havalelerinin kısıtlanmasını ve Küba ile iş yapan yabancı şirketlere yönelik baskıyı kapsamaktadır.

Finansal ve parasal savaş: ABD, Küba'ya Dolar akışını boğma, uyarılar ve yaptırımlar yoluyla Batılı turizmi azaltmanın yanı sıra uluslararası kredileri engelleme gücüne sahiptir; bu da turizme, havalelere ve ithal enerjiye büyük ölçüde bağımlı olmasının gölgesinde Küba'yı, ekonomik olarak kırılğan bir hale getirmektedir.

Medya ve siber etki: Geniş medya araçlarına sahip olan Washington, muhalefeti ve baskıcı dijital alanı destekleme gücüne sahiptir; bu ise 2021 yılındaki protestolar sırasında net bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Ancak bu, kesin bir sonuç elde etmenin kolay bir iş olduğu anlamına gelmemektedir; zira güç, adanın içindeki siyasi ve toplumsal gerçekliğin sertliği karşısında tökezleyebilir.

Küba'nın caydırıcılık kartları

Göreceli zayıflığına rağmen Küba, geleneksel olmayan caydırıcılık araçlarına sahiptir ki bunların en önemlileri şunlardır:

Hassas siyasi coğrafya (Jeopolitik): Küba'daki büyük çaplı herhangi bir çalkantı, Florida'ya doğru devasa göç dalgalarına yol açabilir; bu da deniz ve insani olarak bir kaos oluşturabilir ki bu senaryo, geçen yüzyılın doksanlı yıllarında yaşandığı gibi, ABD'nin en çok korktuğu bir şeydir.

Güvenlik ve sistemsel deneyim: Küba rejimi; sıkı güvenlik organlarına ve sızmalarla karşı karşıya kalma konusunda uzun bir deneyime sahip olmanın yanı sıra son derece disiplinli ve merkezi bir parti yapısına da sahiptir.

Uluslararası İstihdam ve ittifaklar: Ekonomik gerilemeye rağmen Küba, hala Rusya ve Çin ile ilişkilerini genişletme ve Latin Amerika'daki varlığından yararlanma gücüne sahiptir. Herhangi bir tırmanış; Moskova ve Pekin'e,

Washington'a baskı uygulamak için bu krizi kullanmasına ve Küba dosyasını diplomatik bir tükenmişlik kartına dönüştürmesine imkânı verebileceği gibi, Amerikan müdahalesine karşı Latin Amerika kamuoyunun harekete geçirilmesi potansiyeli de söz konusudur.

Küba, ABD için bir bataklığa dönüşür mü?

Latin Amerika ortamı tarihsel olarak ABD müdahalelerine karşı olup Küba'ya yönelik herhangi bir doğrudan müdahale, kıtada geniş bir milliyetçi ve solcu dalgayı tetikleyebilir; bu da öngörülemeyen bölgesel bir patlamaya yol açabilir. Dolayısıyla herhangi bir askerî maceranın siyasi maliyeti, olası kazanımlarından çok daha yüksek görünmektedir. Bu da Washington'ı, yaptırımların sıkılaştırılması, ekonominin boğulması, medya ve istihbarat savaşı, iç protestoların desteklenmesi ve yaşam krizinden faydalanılması gibi dolaylı baskı araçlarını tercih etmeye sevk edebilir.

Sonuç olarak ABD, kıyılarından sadece birkaç adım ötede düşman bir rejimin varlığını sürdürmesini stratejik bir meydan okuma, dahası "arka bahçesi" mefhumuna yönelik jeopolitik bir ihanet olarak görmektedir. Ancak daha önemlisi, bugün dünya artık Soğuk Savaş'ın bir kopyası değildir; zira büyük güçler arasındaki iç içe geçmişlik ve çoklu nüfuz merkezleri, herhangi bir doğrudan tırmanışı risklerle dolu bir hâle getirmektedir; nitekim bu riskler, küçük adanın sınırlarını aşarak tüm Latin Amerika'ya, hatta belki de uluslararası sistemin tamamına yayılabilir.

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Nebil Abdulkerim**